

De Europese Commissie subsidieert de eigen ‘tegenlobby’

Posted on 8 augustus 2020 by Gastauteur

door **Peter Teffer**

Vaak zien mensen de Europese Unie als één uniform orgaan dat zich op eigen initiatief overal mee bemoeit. De waarheid is echter dat de EU ontzettend complex is: wetgeving komt op een soms ondoorzichtige manier tot stand, onder invloed van een veelvoud aan spelers die op meerdere schaakborden tegelijk actief zijn. Dat maakt ‘Europa’ en ‘Brussel’ zo ongrijpbaar. Met mijn boek [Het lijkt Washington wel: Hoe lobbyisten Brussel in hun greep hebben](#) hoop ik enige nuance aan te brengen. Ook hoop ik het inzicht in de werking van lobbyen te vergroten.

Zowel over lobbyen als over de EU bestaan veel misvattingen. Ondanks de negatieve associaties die sommigen met het woord hebben, gebruik ik ‘lobbyist’ zonder waardeoordeel. Ik hanteer de neutrale definitie van ‘lobbyen’ uit de Van Dale: ‘Door gesprekken proberen belangrijke beslissingen te beïnvloeden’. Dat kunnen mensen doen die bedrijfsbelangen behartigen, maar ook vertegenwoordigers van het publiek belang. Je hebt goede en slechte lobbyisten,

ethische en onethische exemplaren.

Lobbyisten hebben geen gelijke kansen

Het probleem is niet dat er gelobbyd wordt. Het probleem is dat onder de huidige omstandigheden bedrijfslobby's bij voorbaat een voorsprong hebben. De verhouding tussen hen die bedrijfsbelangen vertegenwoordigen en hen die publieke belangen behartigen is ongelooflijk scheef. De beschikbare lobbybudgetten zijn ongelijk, evenals het kennisniveau van de vaak technische details van wetgeving.

Een van de sectoren waar dit in het bijzonder voor opgaat is de financiële sector. De regelgeving voor banken is complex, de financiële producten waarin gehandeld wordt zijn dat ook. Dat maakt het zeer moeilijk om 'de gewone man en vrouw' erin te interesseren hoe in Brussel financiële regelgeving wordt gemaakt, zo bleek op een congres hierover in Brussel in december 2016. Het congres was georganiseerd door *Finance Watch*, een van de weinig ngo's die zich in Brussel bezighouden met het verdedigen van het publiek belang in de Europese financiële regelgeving. De ngo noemt zichzelf een 'tegenlobby', maar het is een ongelijke strijd.

De bankenlobby ondervond geen tegenstand

Finance Watch heeft een begroting van twee miljoen euro per jaar, twaalf personeelsleden en vier adviseurs. De financiële sector heeft volgens onderzoek van *Corporate Europe Observatory* de beschikking over een jaarlijkse lobbybegroting van honderdtwintig miljoen euro, zestig keer zoveel als Finance Watch. Er zouden namens de financiële sector zo'n zeventienhonderd lobbyisten in Brussel werkzaam zijn.

De aanleiding van het congres was een rapport van Finance Watch, waarin duidelijk werd gemaakt dat de veelal technische kennis die nodig is om de bankenlobby kritisch tegenwicht te bieden ngo's afschrikt. 'Telkens weer vertelden vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld tijdens onze workshops dat ze geen ruimte hadden om de veelheid aan en complexiteit van bankregels onder de knie te krijgen. Zonder goede kennis van de activiteiten van banken en de regels voelden ze zich niet gelegitimeerd om hun mening over bankieren te geven.'

De complexiteit leidt dan weer tot geldgebrek: het is moeilijker om bij burgers

donaties op te halen voor het in de gaten houden van ingewikkelde financiële EU-wetgeving dan voor een concreet doel als de bescherming van panda's.

De Europese Commissie betaalt een ngo om zichzelf bij de les te houden

Het bestaan van die twee problemen, geldgebrek en complexiteit, erkende de Europese Commissie zelf ook op het congres. 'De complexiteit van EU-wetgeving is een obstakel voor het maatschappelijk middenveld om zijn eerlijke aandeel in de discussie te krijgen,' aldus Commissieambtenaar Eric Ducoulombier. Er is 'asymmetrie' tussen de belangenbehartigers uit de financiële sector en de verdedigers van het belang van burgers. 'We zijn er nog niet, dat geef ik volledig toe.'

De EU probeert zelf tegenwicht te bieden in de vorm van financiële steun; Finance Watch is met Europees geld opgezet na een oproep van bezorgde Europarlementariërs in 2011. Meer dan de helft van de inkomsten van de organisatie zijn afkomstig uit EU-subsidies. In 2016 stelde de Commissie voor de financiering voort te zetten, wat het Parlement en de Raad goedkeurden. Finance Watch krijgt nog tot in elk geval eind 2020 subsidie.

Het leidt tot een schizofrene situatie: de Europese Commissie betaalt een ngo om de Europese Commissie eraan te herinneren dat ze bij het opstellen van regels voor de financiële sector het publieke belang niet uit het oog verliest.

Peter Teffer publiceerde dit jaar 'Het lijkt Washington wel', over lobbyen in Brussel

'Indringend en scherp.' – Marc Peepkorn

PETER TEFFER

HET LIJKT WASHINGTON WEL

HOE LOBBYISTEN BRUSSEL
IN HUN GREEP HEBBEN

VOLT